

УИЛЯМ САРОЯН ТИГЪРЪТ НА ТРЕЙСИ

Превод от английски: Нели Константинова, 1971

chitanka.info

ГЛАВА 1

Томас Трейси имаше тигър.

Всъщност това бе черна пантера, но все толкова, той си я смяташе за тигър.

Имаше бели зъби.

Ето как се сдоби той със своя тигър:

Когато беше тригодишен и съдеше за нещата само по звука, някой бе издумал *тигър!* Каквото и да означаваше *тигър!*, Трейси поиска да си има свой собствен.

Един ден се разхождаше с баща си из града и на витрината на един рибарски ресторант нещо спря погледа му.

— Купи ми този тигър — рече той.

— Това е рак — отвърна баща му.

— Не го искам тогава — рече Трейси.

Няколко години по-късно Трейси отиде в зоологическата градина с майка си и видя истински тигър в клетка. Напомняше малко тигъра от думата, но все пак и това не бе *неговият* тигър.

С течение на годините Трейси виждаше на картинка всякакви животни — в речници, рисунки, енциклопедии и филми. Сред тези животни дебнеха и много черни пантери, но Трейси ни веднъж не видя в тях своя собствен тигър.

Един ден обаче Трейси най-неочаквано застана лице срещу лице със своя тигър. Беше петнайсетгодишен, отишъл бе сам в зоопарка, пушеше цигара и се закачаше с момичетата.

Животното бе спяща черна пантера, която внезапно се събуди, дигна глава, впери очи право в Трейси, изправи се на краката си, изръмжа, както ръмжат черните пантери, произнасяйки нещо като Ауъъъ, отиде до ъгъла на клетката, спря миг, взирайки се в Трейси, и после се върна обратно на платформата, на която спеше. Там се отпусна тежко на дъските и се загледа далеч в пространството, далеч толкова години и мили в пространството, колкото години и мили може да има то.

На свой ред Трейси също бе зяпнал пантерата. Взира се в нея около пет минути, после изплю цигарата, изкашля се, храчи и излезе от зоопарка.

— Това е моят тигър — реши той.

И повече никога не отиде в зоопарка да види още веднъж своя тигър — нямаше нужда. Той вече го притежаваше. Беше си го присвоил напълно през онези пет минути, когато го гледаше втренчен в безкрайността с ужасното си тигърско отчаяние и достойнство.

ГЛАВА 2

Като стана на двайсет и една, Трейси замина с тигъра си за Ню Йорк. Там, на пазарището Уошингтън на Уорън стрийт, почна работа във фирмата на Ото Сейфанг, занимаваща се с внос на кафе. Повечето предприятия в този район бяха продоволствени магазини, тъй че освен дето пиеше безплатно кафе — в дегустаторския отдел, — Трейси можеше и да яде безплатно плодове и зеленчуци. Заплатата за неквалифицираната работа, която вършеше Трейси, бе ниска, но самата работа макар и тежка, беше добра. Отначало не му беше лесно да премята на гръб тежките по сто паунда чували с кафеени зърна и да ги носи на петдесет ярда, но след седмица това стана нищо за него и дори тигърът се удивляваше на лекотата, с която ги пренасяше Трейси.

Един ден Трейси отиде при своя пряк началник на име Валора да поговори за бъдещето си.

— Искам да стана дегустатор — заяви Трейси.

— Кой ти каза? — рече Валора.

— Кой какво да ми е казал?

— Кой ти каза да станеш дегустатор?

— Никой.

— Какво разбираш от дегустиране? — запита Валора.

— Обичам кафето — отвърна Трейси.

— Какво разбираш от дегустиране? — повтори Валора.

— Пробвах малко в дегустаторския отдел.

— И ти като всички, които не са от професията, си ял в дегустаторския отдел кафе с понички — рече Валора.

— Мога да различавам кога кафето е лошо и кога хубаво — рече Трейси.

— По какво разбираш?

— По вкуса.

— Имаме трима дегустатори — Нимо, Пибърди и Рингърт — рече Валора. — Работят в „Ото Сейфанг“ от двайсет и пет, трийсет и пет и четирийсет и една години. Ти откога работиш във фирмата?

— От две седмици.

— И искаш да станеш дегустатор?

— Да, господине.

— И искаш да стигнеш върха на стълбата за две седмици?

— Да, господине.

— И не искаш да си чакаш реда?

— Не, господине.

В това време в канцеларията влезе самият Ото Сейфанг. Валора скочи от стола си, но на Ото Сейфанг, седемдесетгодишен мъж, това му беше неприятно. Той каза:

— Седни, Валора! Продължавай!

— Да продължавам? — попита Валора.

— Хайде, продължавай, откъдето те прекъснах, и не се прави на глухоням — рече Ото Сейфанг.

— Говорехме с това момче тук — иска да работи като дегустатор.

— После?

— Той е при нас от две седмици, а иска да става дегустатор.

— Продължавайте си разговора — рече Ото Сейфанг.

— Да, господине — каза Валора и се обърна към Трейси. — Само след две седмици — рече той — искаш да получиш служба, с каквата Нимо, Пибърди и Рингърт се сдобиха едва след двайсет, двайсет и пет и трийсет години работа за фирмата? Така ли?

— Да, господине — отвърна Трейси.

— И искаш да постъпиш при Ото Сейфанг точно като такъв и да получиш най-добрата работа?

— Да, господине.

— И знаеш всичко за вкуса на кафето?

— Да, господине.

— Какъв вкус има *хубавото* кафе?

— На кафе.

— Какъв вкус има *най-хубавото* кафе?

— На хубаво кафе.

— Каква е разликата между *хубаво* кафе и *най-хубавото* кафе?

— В рекламата.

Валора се обърна към Ото Сейфанг, колкото да каже:

— Какво смятате да нравите с такъв хитрец от провинцията?

Но Ото Сейфанг явно не споделяше становището на Валора. Просто го чакаше да продължи.

— В дегустаторския отдел няма никакви вакантни места — рече Валора.

— А кога *ще има*? — попита Трейси.

— Като умре Нимо — рече Валора. — Само че при Ото Сейфанг за това място преди теб чакат още трийсет и девет души.

— Все пак Нимо няма скоро да умре — рече Трейси.

— Ще му кажа да побърза — рече Валора.

— Аз не искам да бърза.

— Но искаш неговата работа?

— Не, господине — каза Трейси, — искам *четирима* дегустатори.

— Искаш *ти* да бъдеш четвъртият? — попита Валора. — А не Шивли, който е на ред?

— Какъв ред?

— Редът за дегустаторите на кафе — рече Валора. — Искаш да прередиш Шивли?

— Не искам да го пререждам — отвърна Трейси. — Просто искам да постъпя в дегустаторския отдел, защото *мога* да различавам кафето и зная кога е хубаво.

— Наистина ли?

— Да, господине.

— Ти откъде си? — попита Валора.

— От Сан Франциско — отвърна Трейси.

— Защо не се върнеш в Сан Франциско? — Валора се обърна към Ото Сейфанг. — Ясно, нали, господине — рече той.

Нито Валора, нито Ото Сейфанг знаеха, че всъщност разговора водеше тигърът на Трейси. Мислеха, че говори самият Трейси.

Отначало Ото Сейфанг смяташе, че ще стори нещо изненадващо, нещо, което е виждал някога на сцената. Нещо неочаквано за Валора например, а може би дори и за Трейси. Но след малко реши, че не е на никаква театрална сцена, а във фирмата си за внос на кафе, която е място за бизнес, а не за изкуство. Беше повярвал, че би назначил четвърти дегустатор, при това самия Трейси, защото Трейси бе намерил достатъчно смелост да дойде при Валора и да му каже истината: че той, Трейси, разбира от хубаво кафе, когато той, Трейси,

го опитва и като връх на всичко да оповести, че той, Трејси, има идеи в главата си. За рекламирането, например. (Каква шега е изкуството, ако смяташ, че всичко става ей така, помисли си Ото Сейфанг. В изкуството се очаква да дадеш на момчето онова, което иска, и да направиш нещо от него, само защото е дошло от Калифорния с остроумни отговори на някакви идиотски въпроси. Но какво всъщност беше това момче? Разбираше ли нещо от кафе? Да не би да живее и диша само с кафе? Не. Просто един находчив всезнайко.)

Тъй че Ото Сейфанг се отказа да стори нещо неочаквано.

— Каква ти е професията? — обърна се той към Трејси.

— Пиша песни — отвърна Трејси.

— О! А какво работиш във фирмата „Ото Сейфанг“? Знаеш ли аз кой съм?

— Не, господине — рече Трејси. — Кой сте вие?

— Ото Сейфанг.

— А вие знаете ли кой съм аз?

— Кой си ти?

— Томас Трејси.

(Аз притежавам тази фирма, помисли си Ото Сейфанг. Тя е моя собственост от четирийсет и пет години. А ти какво имаш?)

(Аз имам тигър — помисли си Трејси в отговор на мислите на Ото Сейфанг.)

След като си размениха ясно тези мисли, продължиха разговора.

— Какво работиш във фирмата „Ото Сейфанг“? — запита старият.

— Разтоварвам и пренасям чували — отвърна Трејси.

— Искаш ли да продължаваш тази работа? — рече Ото Сейфанг.

Трејси знаеше, че тигърът има готов отговор, и нетърпеливо очакваше да го чуе, но изведнъж откри, че тигърът е заспал от отегчение.

И тогава Трејси чу собствения си глас да отговаря:

— Да, господине, искам да продължавам тази работа.

— По дяволите, връщай се тогава на работа — рече Ото Сейфанг.

— И ако още веднъж дойдеш да дрънкаш глупости с Валора и да му губиш времето, ще те изхвърля. Валора знае как да си губи времето и без твоя помощ. Така ли е, Валора?

— Да, господине — отвърна Валора.

Трейси се върна на работа, зарязвайки тигъра дълбоко заспал под писалището на Валора.

Когато тигърът се събуди и се върна при Трейси, Трейси не искаше да му говори.

— Ауъъ — рече тигърът с надежда да разчупи леда.

— „Ауъъ“, я! — рече Трейси. — Чудесен номер, и то на приятел! Мислех, че ще се разскачаш. Не очаквах от теб да заспиш. Като ме попита „Искаш ли да продължаваш тази работа“, разчиха да кажеш нещо на място. И се наричаш тигър!

— Мър-р-у-ъ-ъ — измърка тигърът.

— Мър-р-у-ъ-ъ! Хайде, махай се! — рече Трейси.

Останалото време от деня Трейси разтоварваше чувалите в сърдито мълчание, защото за пръв път тигърът бе заспал в толкова неподходящ за лоши обноси момент, а на Трейси това хич не му се хареса. Разтревожи се дълбоко — в семейното дърво на тигъра май имаше някакво съмнително петно.

След работа Трейси тръгна към метрото с Нимо. През целия път Нимо нервничеше, тъй като от сутринта все беше пил кафета. На години беше почти колкото самия Ото Сейфанг, но нямаше тигър и всъщност дори не си и представяше, че човек може да *има* тигър. Едничкото, което правеше Нимо, бе да стои на пътя на Шивли. А Шивли стоеше на пътя на останалите трийсет и осем души във фирмата „Ото Сейфанг“.

Е, добре, Трейси също ходеше на работа, но в същото време бе написал и три стиха за песен. Щеше да ходи още малко на работа в „Ото Сейфанг“, докато се окопити тигърът, но нямаше да стои на ничий път и никого нямаше да прережда.

Като излезе от метрото и тръгна към Бродуей, Трейси реши да изпие чаша кафе и пи. Явно беше специалист дегустатор, знаеше си го. И не искаше да чака ей така цели трийсет и пет години, за да го докаже. Изпи още една чаша, после трета със самочувствието на специалист.

ГЛАВА 3

От време на време тигърът на Трейси се озърташе в очакване да забележи млада тигрица, която да има такива маниери, че да спре вниманието му, но речеше ли да се озърта, тигърът никога не забелязваше млади тигрици. Имаше само млади котки. В няколкото случая, когато му се мярна тигрица, тигърът на Трейси бързаше за някъде и едва имаше време колкото да се обърне, все още забързан напред, и да погледне след нея. Това положение на нещата изглеждаше тъжно, тъй че тигърът един ден тъжно рече:

— Люн.

— Какво значи това? — попита Трейси.

— Алюн.

— Не разбирам.

— Ах люн.

— Какво е това?

— Луналюн.

— Няма никакъв смисъл.

— Ах луналюн — рече търпеливо тигърът.

— Ако искаш да кажеш нещо, говори на английски — каза Трейси.

— Ла — рече тигърът.

— Това вече е на френски — каза Трейси. — Говори на английски. Знаеш, че не разбирам френски.

— Сола.

— Солар?

— Со — рече тигърът.

— Не съкращавай думите — каза Трейси, — и говори бавно, че да разбере какво се мъчиш да кажеш.

— С — каза тигърът.

— Можеш и по-добре да говориш — рече Трейси. — Или говори, или си затваряй устата.

Тигърът си затвори устата.

Трейси се замисли над това, което беше казал тигърът, и внезапно проумя.

Беше през обедната почивка. Трейси седеше на слънце на стъпалата пред входа на фирмата и слушаше как Нимо, Пебърди и Рингърт си говорят за високото положение, което са достигнали в света на кафето благодарение на своето предано дегустиране. От време на време Трейси се опитваше да намери рима на някоя дума за песента, която съчиняваше, но тя така си и остана недовършена.

Тъкмо се опитваше да разбере какво бе казал тигърът, когато по Уорън стрийт се зададе момиче в тясно прилепнала жълта плетена рокля. Беше с ужасно дълга черна коса, сресана на прав път, толкова буйна, че приличаше на грива. Имаше страшно жив блясък и наелектризирано пропукваше. Тигърът на Трейси сви мускули, грациозната му глава се обтегна напред към момичето, опашката му се изопна и се скова съвсем неподвижно, като едва забележимо потрепваше. После тигърът глухо и мощно изръмжа: Ауъъ!

Професионалистите дегустатори чуха ръмженето и удивено се обърнаха към Трейси, защото никога дотогава не бяха чували такъв изключителен звук.

— О! — каза Трейси на тигъра. — Сега разбрах.

— Ауъъ! — повтори тигърът, ръмжейки сякаш от болка, и още по-силно обтегна глава напред. Тогаз погледът на Трейси се гмурна в очите на момичето. Ръмженето и гмурването станаха съвсем едновременно. Момичето дочу ръмженето, усети гмуркането, поспря едва, леко се усмихна, изпъна още повече прилепналата жълта плетена рокля и отмина с танцуващи стъпки, а ръмженето на тигъра премина в леко стенание.

— Така ли казват в Калифорния? — попита Нимо.

— Ауъъ — рече Трейси.

— Кажи го пак — рече Пебърди.

Трейси повтори, а в същото време гледаше след отминаващото момиче и тигъра, който с едри скокове се втурна след него.

— Чу ли Рингърт? — рече Пебърди. — Как викали в Калифорния, като видят такава хубавица.

— Бъди спокоен — каза Рингърт, — чух.

— Чул си го — рече Нимо, — ама можеш ли да го кажеш?

— Разбира се, че не мога — отвърна Рингърт — и никой от вас, старите дегустатори, не може да го направи.

Дегустаторите на кафе се съгласиха, признавайки, че не ще могат да го сторят, и после всички се върнаха на работа. Тигърът следваше Трейси с едри скокове от камарата чували с кафе до далечния склад на компанията, пренебрегвайки пътеката. Цял следобед Трейси подхвърляше чувалите, сякаш бяха кесийки с фасул.

— Която и да е тя — каза той на тигъра, — сигурно работи някъде наблизко. Ще я видя утре през обедната почивка, вдругиден също ще я видя и тогава ще я покана на обяд.

Трейси говори на тигъра целия следобед, но тигърът само ръмжеше. От време на време другите носачи дочуваха ръмженето. Всичките бяха млади хора и искаха да го имитират, но то бе неподражаемо. Трябва да имаш тигър. Един от тях на име Калъни почти можа да го постигне и самоуверено заяви на Трейси, че каквото и да направи някой от Калифорния, ще го направи и той, защото е от Тексас.

— Утре, вдругиден, по-вдругиден — говореше Трейси на тигъра, — и после ще я покана на обяд.

Както и очакваше, планът се осъществи.

Тя седеше срещу Трейси на масата в кафене „Окей“ и двамата се хранеха, а тигърът обикаляше с дебнешката си походка около масата и гледаше да не ръмжи или да не преглъща.

— Казвам се Том Трейси — рече Трейси.

— Знам — каза момичето — казахте ми.

— Забравил съм.

— Знам. Казахте ми го три пъти. И се казвате Томас, а не Том, нали?

— Да — каза Трейси. — Томас Трейси. Това ми е името. Това е цялото ми име. Искам да кажа, това е само моето име. А името на човека не е всичко.

— А как ви е второто име? — попита момичето.

— Нямам — рече Трейси. — Само Томас Трейси. За по-кратко Том, ако искате да ми викате на галено.

— Не искам — каза момичето.

— Не искате? — възкликна Трейси, защото тази забележка бе от голямо значение за него. Той чак потръпна, обнадежден от

прекрасното естество на това значение. Потръпна и забеляза, че тигърът се вижда в нещо тъй напрегнато, че цялото му тяло потрепва. Обърна се да види в какво се вижда тигърът и откри, че е млада тигрица.

— Не искате? — повтори Трейси.

— Да — каза момичето. — Томас Трейси ми харесва тъй, както си е. А няма ли да попитате аз как се казвам?

— Как се казвате? — попита Трейси с понижен глас.

— Лора Лути — каза момичето.

— О! — промълви Трейси. — О, Лора Лути.

— Харесва ли ви?

— Дали ми харесва? О, Лора Лути! Лора Лути! Двата тигъра се гонеха около Лора Лути и Томас Трейси, докато те обядваха и продължиха да се гонят, когато те се нахраниха и отидоха до касата, където Трейси пусна осемдесет и пет цента за обяда на двамата.

Какво значение имаха парите!

На улицата Трейси взе Лора за ръка и така минаха край „Ото Сейфанг“, край Нимо, Пибърди и Рингърт, които бяха наизлезли отпред. Двата тигъра вървяха невъзмутимо един до друг. Трейси изпрати Лора до службата ѝ, две преки по-надолу на Уорън стрийт, недалеч от доковете, където тя работеше като стенограф.

— Утре? — попита той, без да знае какво точно иска да каже, но разчиташе, че *тя* ще знае.

— Да — отвърна Лора.

Тигърът на Трейси изръмжа. Тигърът на Лора снижи глава полуусмихнат и се обърна.

Трейси се върна в „Ото Сейфанг“ при дегустаторите на кафе, които още седяха отпред.

— Трейси — каза Нимо, надявам се да живея достатъчно дълго, за да видя какво ще излезе от това.

— Разбира се — рече Трейси. Говореше с гняв и прямота. — Ще живееш, Нимо, защото си *длъжен*.

Тигърът сега бе застанал по средата на тротоара, втренчен в пространството.

Същия този ден като си тръгна за в къщи след работа, Трейси видя, че тигърът стои все така посред тротоара и самият той се спря до него, заставайки на пътя на оживения след работния ден човешки

поток. Стоя там до тигъра дълго време, после се обърна и се запъти към метрото заедно с тигъра, който неохотно го последва.

ГЛАВА 4

Лора Лути живееше във Фар Рокауей. В събота и неделя обикновено оставаше в къщи при майка си. Майката на Лора, ако изобщо има място за сравнение, бе по-хубава от самата Лора, тъй че между тях съществуваше едно постоянно, макар и деликатно съперничество в огледалата из къщата, в мненията им за киноартисти, драматични актьори, за съседите наоколо и за хората от църквата. (Църквата бе на отсрещната страна на улицата, тъй че те можеха да виждат тези хора. В съботите и неделите гледаха заедно, а останалото време майката на Лора гледаше сама или, тъй като нищо не ѝ пречеше да зяпа, не си даваше труд да гледа навън. От време на време обаче все пак се случваше да забележи един елегантен и строен господин, който влизаше късно следобед в църквата за изповед или може би да даде своята лепта.)

Това съперничество между майка и дъщеря процъфтяваше напук на това, че Оливър Лути, бащата на Лора, се връщаше всяка вечер от Манхатън, където работеше, и че от двайсет и четири години споделяше едно легло с мисиз Лути, чието малко име бе Вайола.

Мистър Лути работеше като счетоводител. Той, така да се каже, се занимаваше със счетоводство, откак спеше заедно с мисиз Лути. Всъщност тя го бе накарала да се залови със счетоводството, тъй като бе на мнение, че е много по-добре да се занимава с нещо като счетоводство вместо с нещо като корабна търговия, което бе неговата професия преди брака му с нея. В корабната търговия той бе по-точно чиновник, но Вайола винаги казваше, че бил в корабоплаването — твърдейки това, често си позволяваше да вярва, че е търгувал с добитък и с трактори, или може би дори със самите кораби. Не веднъж ѝ се струваше, че и другите смятат така, и не бързаше да разсее хорските впечатления. Разбира се, впечатленията скоро се разсяваха сами, но затова пък винаги ѝ оставаше онзи кратък миг на дръзка, макар и съмнителна слава.

Много често на семейство Лути гостуваха чудесни хора от никъде. Имаше нещо много привлекателно в тези посетители. За разлика от хората, за които можете да прочетете нещо в рубриките „Обществен живот“ на вестниците, тези хора изглеждаха дори мръсни. И все пак — когато те самите се пооткрехваха, благодарение любезните въпроси на мисиз Вайола, и почваха да приказват — изглеждаха все по-малко мръсни и все повече, ако не се гледа на лошата им съдба, като хора, чието истинско място е била сцената.

Тези посещения биваха грижливо планирани, и то така, че най-често да се паднат в събота следобед. Веднъж — само Вайола би могла да обясни как — от банята им излезе един мъж на име Глиър, озова се в хола и там се сблъска с Вайола, идваща от спалнята с един стар брой на „Рийдърз Дайджест“, в който искаше да покаже на мистър Глиър някаква статия за транспорта; той я обгърна нежно с ръце и направи на лицето ѝ нещо, което приблизително може да се нарече целувка. Тя си спомняше, че е ухаел на сен-сен и че ако би решил да влезе в киното, положително би получил работата на чиновник, но чиновник в някой филм. Знаейки какво ѝ се върти в главата, познавайки добре влиянието, което би упражнила върху един динамичен мъж, който може да стане филмов актьор, мистър Лути две години доста се поизмъчи. Накрая тя забрави мистър Глиър и щом се сетеше за него, наричаше го не Глиър, а Шермън — бог знае защо.

„Какво ли стана с онзи интересен човек, Шермън?“ — бе попитала веднъж мъжа си, а той отговори, че са го превърнали в статуя и са го турили в един парк на Савана^[1].

И така една неделя следобед във Фар Рокауей, като гост на семейство Лути, се озова и Томас Трейси.

По целия път до къщата на Лути тигърът бе напрегнат, горящ от нетърпение отново да се срещне с тигрицата на Лора. Щом Трейси и тигърът се намериха в къщата, изведнъж почнаха да се случват необикновени неща.

Трейси забеляза майката на Лора, Вайола, а Вайола забеляза Трейси. Не бе случайно това забелязване. Може би няма нищо чудно в това Трейси да забележи Вайола, защото у нея имаше нещо, което човек не може да не забележи. Беше си същата Вайола, далеч не наедрияла от времето, но още по-порочна от уморителната си невинност.

Лора забеляза това забелязване между Трейси и майка ѝ, после го забеляза и баща ѝ. Той забеляза също, че в църквата отсреща става нещо. Тогава Вайола го изпрати да купи сладолед, което бе прието охотно, защото църквата бе на път за магазина и той щеше да надникне и там, за да разбере какво става.

Щом той излезе, Вайола донесе кутия шоколадови бонбони и покани Трейси да си вземе, което повлече значителен брой последници. Лора си даде вид, че се радва дето Трейси и майка ѝ се разбират тъй добре и помоли да я извинят за момент, защото трябвало да потърси свидетелството си за краснопис, където името ѝ било написано Люти, вместо Лути.

Тя излезе весело от стаята, като остави Трейси и тигъра му насаме с мисиз Лути и шоколадовите бонбони.

Тя му предлагаше шоколадови бонбони, Трейси си взимаше, докато накрая изяде шест и тогава, неспособен да си даде сметка какво става, скочи, готов на всичко.

С изненада откри, че тази готовност не е неочаквана, а по-скоро предвидена. И той, както и Глиър преди, сграби невинната жена и направи на лицето ѝ нещо, което приблизително може да се нарече целувка. Мисиз Лути моментално отбеляза, че дъхът му мирише на зъби. Трейси се отдръпна точно навреме, за да даде път на тигъра, после отново отстъпи, та да може настървено забързаният звяр да се върне. Тогава отново се зае с въпроса за целувката.

Още незавършил втория си опит, в стаята цъфна Лора.

Трейси се помъчи да се престори, че това, което прави, всъщност съвсем не е онова, което изглежда да е, макар изобщо да не си представяше на какво ли друго би могло да прилича, освен на това, което си е.

Тогаз видя, че тигърът на Лора е застанал до нея и е вперил в него очи, пълни с удивление и омраза. После потърси с поглед своя тигър, но той си бе отишъл.

Трейси си взе шапката и напусна къщата.

Откъм църквата се зададе мистър Лути със сладоледа и Трейси забърза в обратната посока.

Чак когато се намери отново на Бродуей, тигърът му успя да си проправи път сред неделните тълпи, настигна го и тръгна редом с него.

— Втори път да не си посмял! — каза му Трейси.

На следния ден през обедната почивка Трейси застава пред фирмата с надеждата да види Лора, но тя не мина по улицата.

И докрая на седмицата си остана така.

[1] Намек за статуята на генерал Шермън, герой от Гражданската война в САЩ. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА 5

— И какво се получи? — попита Нимо през обедната почивка в петък.

— От песента ли? — каза Трейси.

— Не — рече Нимо, — кой ти гледа песента? Какво стана с чернокосата хубавица в блестящата жълта рокля?

— Ауъзъ — каза печално Трейси.

— Какво значи това? — попита Нимо.

— Отидох миналата неделя у тях във Фар Рокауей и се запознах с майка й. Донесе една кутия шоколадови бонбони и аз изядох цели шест. Хич не обичам шоколад, но тя все ми ги завираше в лицето и аз все трябваше да си взимам по един. И накрая май не се получи много добре.

— Защо? — попита Нимо.

— Ами, бях изял всичките тези бонбони, бащата беше отишъл за сладолед, дъщерята бе отишла да търси някакво свидетелство, аз сграбчих майката и я целунах.

— Ами!

— Ами, я!

Дегустаторът се разхълца неудържимо.

— Какво ти е? — попита Трейси.

— Не зная — рече Нимо.

— Май по-добре ще е да си идеш в къщи и да си легнеш — каза Трейси.

— Не, нищо ми няма — рече Нимо. — Само ми кажи точно какво стана. Искам да зная.

— Ами, това, което ти казах — рече Трейси. — Май че е от шоколада.

— И какво мислиш да правиш? — попита Нимо.

— Ще гледам някак да оправя нещата — отвърна Трейси.

— Как?

— Някой ден през обедната почивка ще седна пак тук, пред фирмата — рече Трейси, — и по Уорън стрийт ще се зададе някое момиче като Лора Лути, само че този път като ида на гости у тях и видя майка й, няма да си взимам никакви шоколадови бонбони, това е.

— Но ти няма да срещнеш момиче като Лора Лути — каза Нимо.
— Отивам да си гледам работата.

— Имаш още двацет минути — рече Трейси.

— Не, трябва да се прибирам вече — каза Нимо, — пък и за какво да стоя тук? Каква полза да чакам?

Нимо вече бе тръгнал, когато чу Трейси да ръмжи. Обърна се и видя чернокосата хубавица. Само че до нея вървеше някакъв непознат момък, на вид счетоводител и явно не от Калифорния.

Нимо се прибра възмутен, а Трейси гледаше и не вярваше на очите си.

Понечи да се усмихне, но не можа.

Лора отмина, без дори да го погледне.

Нимо хълцаше непрекъснато и накрая го пуснаха да си иде. На другия ден не дойде на работа. В понеделник сутринта в дегустаторския отдел седеше Шивли с празничен костюм от син шевиот, тъй като Нимо бе умрял.

Някои казваха, че е умрял от хълцането, но от такива хора ще чуеш, че камилите умирали от гърло.

ГЛАВА 6

Колко сърца са били разбити в миналото, колко сърца се разбиваха сега и колко сърца щяха да се разбият във времената, които идваха! Нимо бе свършил, Лора бе изгубена, Шивли бе най-сетне в дегустаторския отдел, Пебърди и Рингърт го третираха като куче, непрекъснато дебнеха резултатите от дегустирането му и разбиращо се споглеждаха.

Трите реда от песничката на Трейси се оказаха боклук, както и много други неща. Песента се стопи, самото късче хартия, на което я бе записал тъй грижливо, бе изчезнало, а и мелодията бе забравена.

Един неделен ден Трейси и тигърът отиваха към църквата „Сейнт Патрик“ на Пето авеню, изгаряни от треската на някаква стара и смътна религия, която някак изглеждаше нова, вървяха всеки в собствената си човешка или животинска самота.

Влязоха и огледаха всичко.

Следната събота Трейси напусна работата си при Ото Сейфанг и се върна в Сан Франциско.

Минаха няколко години.

Един ден — Трейси бе вече двацет и седем годишен и отново в Ню Йорк — той тръгна да се поразходи, както се бе разхождал преди шест години.

Като стигна Уорън стрийт, отклони се от Бродуей и се отправи към бившата фирма на Ото Сейфанг, вече магазин на Кийни.

И кафето ли бе фалирало? Нимо, Пебърди, Рингърт, Шивли, Ото Сейфанг — и те всичките ли бяха фалирали?

Пред входа на сградата тигърът изведнъж настръхна, защото точно там бе стоял един цял следобед, загледан след отминаващата Лора Лути.

Пред магазина на Кийни Трейси ускори крачка, спря едно такси и каза да го откарат пред градската библиотека.

Оттам Трейси и тигърът продължиха разходката си по Петото авеню. Улицата гъмжеше от празнично облечени хора, мъже и жени с

децата си.

Трейси все още не бе открил момичето, което можеше да замени Лора Лути. Нимо бе предрекъл, че Трейси *никога* няма да я открие, и сега му се струваше, че е бил прав.

Спря на ъгъла, на една пряка от „Сейнт Патрик“, и се загледа как едно момиченце пресича улицата със сестричката си. Тигърът дойде до него. Трейси сложи ръка на главата му.

— Можеха да бъдат мои — рече Трейси.

— Ауъъ — каза тигърът.

Тръгна бавно с тигъра край себе си. Изведнъж удивен забеляза, че всички откъм неговата страна на улицата се втурват бързо към отсрещната. Погледна натам и видя, че всички са спрели, цяла тълпа, и гледат към него, някои дори през фотообективи.

В пълно недоумение Трейси се запъти да пресече улицата, за да разбере за какво е цялата суматоха, но щом слезе от тротоара, хората отсреща се разбягаха с викове и писъци.

Обърна се и погледна пак тигъра.

Гледай ти, през целия му живот тигърът винаги е бил с него, но досега никога не бе се случвало подобно нещо.

Никога и никой досега не бе забелязвал тигъра.

Възможно ли е сега да го виждат всички?

Кучетата се задърпаха на каишките си, взеха да лаят и да скимтят. Това също бе нещо ново. Трейси спря наред Петото авеню, докато отmine автобусът, и отново се удиви, този път от лицето на шофьора и на пътниците.

— Хм, разбираш ли какво става? — попита Трейси тигъра си. — Изглежда са те видели. Изглежда те наистина те виждат точно тъй, както съм те виждал досега само аз. Само че гледай, те са ужасени, изплашени до смърт. Боже мой, те би трябвало да знаят, че няма от какво да се страхуват.

— Ауъъ — изръмжа тигърът.

— Не съм те чувал да говориш толкова добре от времето, когато бяхме в „Ото Сейфанг“ и по улицата се зададе Лора Лути.

Трейси и тигърът тръгнаха отново по Петото авеню и накрая стигнаха „Сейнт Патрик“. Трейси мислеше да влязат в църквата, както бяха правили преди шест години, тъй че се запъти да пресече улицата и да влезе, но щом тръгна да премине отсреща, хората пред църквата

се разпръснаха и избягаха. После и ония от църквата започнаха да излизат. Трейси и тигърът бяха закъснели за литургията, но въпреки това искаха да влязат, да минат по средната пътека и да погледнат отново всички красиви неща там, простора и блясъка на великолепието, многоцветните витражи, чудесните колони и горящите свещи.

На излизане от църквата хората бяха спокойни, но после внезапно изпадаха в паника. Някои се втурваха по преките улици, други — нагоре и надолу по Петото авеню, трети — обратно в църквата, за да се скрият.

— Ужасно съжалявам за това — рече Трейси. — Сам знаеш, че никога досега не се е случвало подобно нещо.

— Ауъъ — каза тигърът.

— Но все пак ще влезем в църквата — каза Трейси. Сложи ръка на главата на тигъра и така тръгнаха заедно към входа на църквата, изкачиха се по стъпалата и се потопиха в чудесната атмосфера вътре.

Но ако *пространството* беше чудесно, останалите в него хора не бяха, дори и няколкото мъже в плащеници. Бързо и в безреда всичките се изпокриха.

Трейси и тигърът закрачиха бавно по средната пътека. Тук-там затворените врати се пооткрехваха, отвътре се визираха ужасени очи, после вратите отново се затваряха и той чуваше как ги заключват и залостват.

— Чудесно място, нали? — рече Трейси. — Само че помниш ли колко бе различно преди шест години? Тогава тук гъмжеше от хора — мъже, жени, деца — всички за нещо се радваха, а не като сега — да се плашат до смърт, да тичат и да се крият зад вратите. От какво се страхуват? Какво ги е прихванало?

— Ауъъ — обади се тигърът.

Трейси и тигърът излязоха от църквата през изхода на 50-а улица, но щом се озоваха навън, Трейси видя бронирана кола, от която към тях стърчаха цевите на пушки. Огледа улицата и близо до Медисън авеню забеляза още една бронирана кола. Зад колите се тълпяха наплашени хора, чакащи да се завърже сражение и да се стигне до някакъв край.

Човекът, който седеше зад волана на колата, спряла точно пред Трейси, бързо вдигна стъклото, за да се предпази по-сигурно от тигъра.

— Какво има? — попита Трейси.

— За бога, не виждаш ли този звяр до себе си — отвърна шофьорът.

— Виждам го, естествено — рече Трейси.

— Това е избягалата от цирка пантера.

— Я не ставай глупав! — рече Трейси. — Това животно не е и помирисвало цирк. И не е пантера, а *тигър*.

— Отдръпни се, човече, нашите хора ще стрелят!

— Да го застрелят? — учуди се Трейси. — Вие да не сте луди?

И тръгна по 50-а улица към Медисън авеню. Шофьорът на бронираната кола запали мотора и бавно потегли след Трейси, като не спираше да го убеждава, че трябва да се отстрани от тигъра.

— Дръпни се, човече — викаше той.

— Гледай си работата! — рече Трейси. — И си закарай бронираната кола обратно в склада ли, в гаража ли, знам ли къде си я държиш!

— Пази се, все едно — ще стреляме — извика шофьорът.

— Само да сте посмели! — извика им Трейси.

— Добре, момче, сам си го търсиш! — рече шофьорът.

Чу се изстрел. Трейси се огледа да види дали не са ранили тигъра. Не бяха и той хукна да бяга към Медисън авеню.

Сега тигърът направо хвърчеше. Трейси през живота си не бе го виждал да тича така стремглаво. Като наближи втората бронирана кола на 50-а улица, проехтя нов изстрел. Тигърът подскочи, падна и когато се втурна да бяга, Трейси забеляза, че предната му дясна лапа е подгъната и той подскача на три крака. Като стигна до Медисън авеню, тигърът зави и изчезна от погледа му, а най-близката бронирана кола го последва с цялата си пълзяща мощ.

Трейси се втурна да догони тигъра. Но на ъгъла го спряха трима полицаи. Набутаха го във втората бронирана кола и потеглиха с него.

— Защо искате да ми убиеете тигъра? — попита Трейси.

— Това животно е разкъсало пазача на цирка и е избягало — отвърна шофьорът.

— Какво говорите! — рече Трейси.

— Много добре чуваш — отвърна мъжът.

— Този тигър си го имам почти цял живот — рече Трейси.

— *Никакъв* тигър не си имал цял живот — рече шофьорът, — но че ти има нещо, има ти и скоро ще го разберем какво е.

ГЛАВА 7

Трейси седеше на един стол тип „Английска национална банка“ в средата на огромна зала, из която се суетяха репортери, фотографи, полицаи, дресьори на животни и цял куп разни други.

Ако тигърът наистина не е бил неговият собствен тигър, то и неговият собствен тигър сега наистина не беше при него.

Той седеше сам.

Нямаше го тигъра, легнал на пода до краката му.

Трейси седеше на този стол вече цял час.

Внезапно в залата влезе нов човек.

— Доктор Пингицър — каза някой.

Бе нисък, усмихнат мъж на около седемдесет години.

— Е, какво има? — обърна се веднага той към тълпата.

Вместо отговор го избутаха настрани, където го наобиколиха специалистите и започнаха да му обясняват за какво става дума.

— Аха — дочу Трейси гласа на лекаря. После бързо се приближи към него. — Аз съм Рудолф Пингицър — представи се той.

Трейси стана и подаде ръка на Рудолф Пингицър.

— Томас Трейси — каза той.

— Аха, Томас Трейси. — Д-р Пингицър се обърна към другите.
— Един такъв стол и за мен, ако може?

Донесоха веднага още един такъв стол и за лекаря.

Той седна и каза любезно:

— Аз съм на седемдесет и две години.

— А аз на двацет и седем — каза Трейси.

Д-р Пингицър почна да си пълни лулата, при това разсипа доста тютюн по дрехите си, но хич и не мислеше да го изчетка, издраска седем клечки, докато я запали, пусна десетина кълбца дим и накрая заприказва с лула в устата:

— Жена ми е на шейсет и девет години, имам син на четирийсет и пет, психиатър, друг — четирийсет и две годишен, психиатър, един трийсет и девет годишен, психиатър, дъщеря на трийсет и шест

години, казва *трийсет и една*, психиатър, друга на *трийсет и една*, казва *двайсет и шест*, психиатър, мебелиран апартамент, грамофон, пиано, телевизор и пишеща машина, само че тя е нещо повредена.

— Защо не я поправите? — попита Трейси.

— А, да, но аз никога не пиша на нея — каза д-р Пингицър. — За внуците е. Боклук. Та такива неща имам, повечето от тях психиатри.

— А пари имате ли? — попита Трейси.

— Не — отвърна д-р Пингицър. — Толкоз психиатри струват скъпо. Книги имам. Имам също, а, да, легло. За спане. Нощем. Лягам. Спя. За разнообразие.

— Имате ли приятели? — запитва Трейси.

— Много приятели имам — рече д-р Пингицър. — Разбира се, като казвам приятели... — докторът размърда ръка и щракна няколко пъти с пръсти, — разбирате, че имам предвид... — още няколко щраквания — естествено... Кой знае?

— Ходите ли на черква? — попита Трейси.

— А, да — отвърна д-р Пингицър. — Да. Чувство. Харесва ми. Хубаво е.

Някакъв репортер пристъпи напред и запитва:

— Няма ли *вие* да задавате въпросите, докторе?

— Аха! — рече бързо докторът. — Ако ще правите интервю с д-р Пингицър, залата да се опразни.

Дежурният капитан от полицията, на име Хузинга, каза бързо:

— Слушам! Чухте ли доктора? Всички навън!

Чуха се доста протести от страна на журналистите, но Хузинга и хората му изхвърлиха всички във фойето. Когато залата се опразни, докторът се усмихна на Трейси, кротко пафкайки лулата си, после взе да задрямва. И Трейси бе доста изморен, тъй че той също се поддаде на дрямката. Старецът захърка. Трейси не хъркаше.

По едно време някой блъсна вратата и един фоторепортер бързо засне двамата мъже, заспали на столовете си.

Тогавя влезе Хузинга и събуди доктора.

— Аха — рече докторът.

Хузинга тъкмо щеше да разбуди и Трейси, но докторът го спря.

— Недей. Важно е.

— Слушам, докторе — рече Хузинга.

И се измъкна на пръсти от залата.

Старчето седна и се загледа в лицето на Трейси. След малко Трейси отвори очи.

— Сънувах, че съм във Виена — рече докторът.

— Кога за последен път сте били там? — попита Трейси.

— Преди двайсет години — отвърна докторът. — Много, много отдавна. Много обичам сладолед. Ванилия.

— А кафе обичате ли? — попита Трейси.

— Кафе ли? — рече докторът. — Аз съм от Виена. С кафето живея. А, да! — И извика силно, за да го чуят зад вратата: — Кафе, моля!

Отвън Хузинга прати един полицай за каничка кафе и две чаши.

— Той знае какво прави — рече Хузинга на полицаая.

— Ще пием кафе — съобщи д-р Пингицър. — Та какво се е случило? Аз не разбрах.

— Стреляха по тигъра ми — отвърна Трейси.

— Жалко — рече д-р Пингицър.

— Влязохме в „Сейнт Патрик“ — рече Трейси, — както правехме преди шест години, и тъкмо излизаме, навън ни чакат с бронирана кола и по-нататък, на 50-а улица — още една. Първият изстрел не улучи, но тигърът ужасно се изплаши и хукна да бяга. Като наближи втората бронирана кола, стреляха пак и го улучиха по лапата.

— Този тигър *твой* тигър ли е?

— Да.

— Как така?

— Той цял живот е бил с мен.

— Аха — рече старчето. — И е тигър както кучето е куче?

— Искате да кажете — рече Трейси, — дали е *истински* тигър, каквито са тигрите в джунглата или в цирковете?

— Точно тъй.

— Не, не е истински — рече Трейси. — Или поне не беше до днес, но днес *беше* истински. И въпреки това, той все пак си е *моят* тигър.

— Защо говорят, че от цирка е избягал някакъв тигър?

— Не знам.

— Възможно ли е?

— Мисля, че да. Ако може, всяко дресирано животно трябва да се отърве от цирка.

— Не те ли е страх от този тигър? — попита д-р Пингицър. — Тук някъде имаме снимки, направени от фоторепортери. Навремето хобито на малката ми дъщеря бе да прави снимки. Снимки, снимки — все снимки на татко. На *мен!* — Той се обърна към вратата и извика: — Снимките, моля!

Хузинга влезе, взе цял куп снимки от писалището и ги подаде на доктора. Той почна да ги прехвърля тъй бързо, че едва ли имаше време да различи някоя от тях, а ръцете и очите му шареха с фантастична скорост.

— Значи не се страхуваш от това животно — попита той отново, — от този тигър. Това е *черна пантера*.

— Да, знам — рече Трейси, — но все едно, за мен е тигър.

— И наричаш това животно *тигър*.

— Да, знам, че е черна пантера — каза Трейси, — но винаги си мисля за него като за тигър.

— *Твоя* тигър?

— Да.

— И не те ли е страх от този тигър?

— Не.

— Всеки се страхува от тигри.

— Всеки се страхува от много неща — рече Трейси.

— Мен ме е страх от нощите — рече д-р Пингицър. — На младини като бях във Виена, нощем отивах където има много светлини, много блясък. Така не ме беше страх от нощите.

Хузинга донесе кафето и го наля. Този човек, който знае защо, явно обожаваше д-р Пингицър.

— Да опитаме сега кафето — рече докторът.

— Едно време исках да стана дегустатор на кафе — рече Трейси.

— А, тъй ли? — каза д-р Пингицър. — Да си изпием сега кафето. Наслаждавай се на кафето. Животът е толкова кратък. — Той махна към вратата. — Много... много... много... — направи някаква гримаса и не можа да си довърши мисълта.

— Да — рече Трейси.

Изпиха си мълчаливо кафето. Трейси отпиваше внимателно, изучавайки вкуса му, както бе правил преди шест години във фирмата на Ото Сейфанг, седнал с Нимо, Пибърди и Рингърт.

ГЛАВА 8

След като бяха изпили по три чаши, д-р Пингицър рече:

— Аха. Работа. Мразя да работя. Мразя психиатрията. Всякава работа мразя. Обичам веселието, радостта, въображението, загадката.

— Защо работите тогава? — попита Трейси.

— Защо ли? — рече д-р Пингицър. — По дяволите! — Докторът се позамисли малко. — Във Виена срещнах едно момиче. Елза. Елза Варшок се казва. Аха. Елза е жена ми, майката, онази, която казва „Отде да намеря пари за храна?“ Виждаш, нали? И аз работя.

— Разбирате ли от психиатрия? — попита Трейси.

— От психиатрия — не — отвърна д-р Пингицър. — Хората разбирам малко. Но малко, съвсем мъничко. С всяка година и с всеки ден все по-малко. Защо ли? Хората са трудни. Хората са хора. Хората са радост, веселие, въображение, загадка. Аха. Хората са болка, хората са болест, хората са луди, хората са наранени, хората нараняват хора, убиват, самоубиват се. И къде е радостта, къде е веселието, къде е въображението, къде е загадката? Мразя психиатрията. Хората обичам аз. Ненормални хора, хубави хора, наранени хора, болни, съсипани хора, поотделно всеки човек — всички ги обичам. Обичам ги. И защо? Защо са отнели на хората радостта, веселието, въображението, загадката. За какво? Аха. За пари. — Той се усмихна. — Тъй мисля, че е. Заради парите. Те са любов, тези пари. Те са красота, тези пари. Те са радост, тези пари. А къде са парите? — Не знам. И никакво веселие повече. Само работата. Работа. Тигър. Тигър.

— Знаете ли това стихотворение? — попита Трейси.

— Има ли такова стихотворение? — попита д-р Пингицър.

— Разбира се.

— И какво е то? — попита докторът.

— Ето го — почна Трейси:

Тигър, тигър, лумнал с мощ

*като факла в черна нощ,
кой безсмъртен взор, коя ръка
те вгради в таз дива красота?*

— Аха. Има ли още? — попита д-р Пингицър.

— Да, още малко, ако не съм го забравил — рече Трейси.

— Кажу го — настоя д-р Пингицър.

*Где в далечни бездни, висини
пламъкът в зениците лети?
Чи криле потърсиха простори,
теб от огън кой посмя да стори?*

— Виж ти! — рече д-р Пингицър. — Такова стихотворение не съм чувал от седемдесет и две години! Кой го е измислил?

— Уилям Блейк — отвърна Трейси.

— Браво на Уилям Блейк! — рече докторът. — Има ли още?

— Да, чакайте да си го спомня — рече Трейси. — А, да:

*Що за плещи и кои изкусни сили
за сърце ти свиха яки жили?
Щом затупа то, в теб мощ се взе
лапа вдигна зла и зли нозе.*

— После? — попита докторът.

— Май си го спомних цялото сега — рече Трейси.

*Що за чук и що за здрави клеци
мозъка отляха в нажежени пеци?
Що за наковалня? И ръка,
смъртен ужас хванала така?*

Щом замаятат копия звездите

*и небето плувне им в сълзите,
радост не изпитва ли Творецът?
Той, създателят и на агнеца?*

*Тигър, тигър, лумнал с мощ
като факла в мрачна нощ,
кой безсмъртен взор, коя ръка
те вгради в таз дива красота?^[1]*

Трейси спря.

— Това е цялото стихотворение — рече той.

— Аха, благодаря — каза д-р Пингицър. — Това стихотворение сигурно го знаеш от малък. Тъй ли?

— Да — отвърна Трейси. — Почнах да го декламирам на три години.

— И *разбираш* ли го това стихотворение? — попита д-р Пингицър.

— Нищо не му *разбирам* — отвърна Трейси. — Просто ми харесва.

— Аха. Ясно.

Старчето се обърна към вратата.

— Много... много... много... — почна той. — Да. Сега два въпроса. Първо. *Какъв* е твоят тигър?

— Мой — отвърна Трейси.

— Второ — рече д-р Пингицър. — *Какъв* е тоя тигър по улиците?

— Ами, изглежда, миналата нощ някаква черна пантера от цирка разкъсала пазача и избягала — отвърна Трейси. — Случват се такива неща. И мисля, че сега из Ню Йорк се скита именно тази ранена черна пантера. И ако я изплашат, тя може и човек да убие, ако ѝ се наложи. Но черната пантера, дето се е загубила в Ню Йорк, е също така моят тигър.

— Тъй ли?

— Да.

— Защо? — попита д-р Пингицър.

— Не знам точно — рече Трейси, — но тя си вървеше с мен по Петото авеню и в църквата „Сейнт Патрик“. Никого не закачаше. Просто си вървеше до мен. И побягна чак като стреляха по нея. *Ви* няма ли да побегнете, ако стрелят по вас?

— Със страшна скорост — отвърна д-р Пингицър. — На седемдесет и две години съм, но със страшна скорост. — Той замълча за миг да си представи как щеше да тича тъй бързо на седемдесет и две години. — Ами полицаите, те сигурно ще убият животното — продължи д-р Пингицър.

— Ще се *опитат* да го убият — рече Трейси.

— Ще го *убият*.

— Ще се *опитат* да го убият, но няма да успеят, защото не могат — рече Трейси.

— Защо да не могат? — рече д-р Пингицър.

— Тигърът не може да бъде убит.

— Един тигър да не може да бъде убит? Защо пък?

— Не може — и толкова — настоя Трейси.

— Но тигърът може да убие някого? — рече д-р Пингицър.

— Ако се наложи — отвърна Трейси.

— Правилно ли е това?

— Не знам. Не е ли?

— Аз също не знам — рече докторът. — Аз знам много малко. Съвсем, съвсем малко. Аха. Сега един въпрос от психиатрията — ти луд ли си?

— Да, разбира се — отвърна Трейси.

Старецът погледна към вратата и сложи пръст на устата си.

— Тихо — прошепна той.

— Луд съм, защото раниха тигъра ми — рече Трейси. — Луд съм, защото първия път сложиха тигъра ми в клетка. Луд съм, защото го пратиха в цирка. Но освен това съм си луд по рождение.

— Аз също, но това са неща, които *не бива* да се казват — рече д-р Пингицър. Погледна пак към вратата и внезапно стана. — Ще им кажа така: *Този човек е нормален*. И те ще го приемат! Аха! Работата е свършена — и той извика високо: — Заповядайте, моля.

Пръв в залата влезе Хузинга и след него нахълтаха всички.

Д-р Пингицър огледа всички лица, изчака всички да млъкнат и тогава заяви:

— Аха! Този човек е нормален.

Тогава напред излезе някакъв човек, съвсем различен от д-р Пингицър, и рече:

— Д-р Пингицър, аз съм д-р Скатър, главен невролог на Манхатън. Може ли да ви запitam за психиатричните методи, чрез които стигнахте до това заключение?

— Не — отвърна д-р Пингицър и се обърна към Треиси: — Довиждане, моето момче — рече той.

— Довиждане — кимна Треиси.

Д-р Пингицър огледа поотделно всеки в залата и тогава се запъти към вратата.

По пътя бе сниман от цял куп фоторепортери. Един от тях попита:

— Д-р Пингицър, какво ще кажете за черната пантера? *Негова* ли е, както твърди той?

— Аз преглеждах него, а не черната пантера — отвърна докторът.

Някакъв журналист пристъпи към д-р Пингицър:

— Защо черната пантера изобщо не го е закачила, докторе? — запита той.

— Не знам — рече докторът.

— Е, добре, какво разкрихте след разговора с него? — попита журналистът.

— Нищо — отвърна докторът.

— Какво ще кажете за изгубената в града черна пантера? — продължаваше журналистът.

— Това не е въпрос из областта на психиатрията — отвърна докторът.

— А какъв въпрос е това?

— Откъде е черната пантера?

— От цирка.

— Цирков въпрос тогава — заключи д-р Пингицър.

И излезе от стаята.

Всички се насъбраха около д-р Скатър, който никак не бе доволен от заключението на д-р Пингицър, а и от поведението му.

[1] Стихотворението е превод на Кръстан Дянков. ↑

ГЛАВА 9

Движейки се с тигъра, Трейси не нарушаваше никакви закони.

И все пак стореното изглеждаше тъй чудовищно и недопустимо, сякаш бе незаконно или най-малкото дръзко, безразсъдно и оскърбително.

И в крайна сметка се реши, че сигурно е ненормален. Човек не може да се разхожда просто ей тъй с една черна пантера, избягала от цирка, само защото отношенията му с животното се радват на пълно разбирателство.

В резултат на това след оттеглянето на д-р Пингицър Трейси бе изследван и от д-р Скатър, който реши да разясни категорично отговорите на Трейси по начин, подобаващ на неговото образование и предубеждения.

Стъпка по стъпка и без каквото и да било затруднение д-р Скатър доказа, че Трейси фактически е невменяем.

— Освен това — продължи д-р Скатър пред всички заинтересувани, включително и полицейския капитан Ърл Хузинга, който единствен от групата не искаше да приеме резултатите от изследванията, направени от д-р Скатър, все още пазейки предишното си уважение към д-р Пингицър, — когато пациентът бе разпитан, за да се установи реакцията му спрямо едно неопределено дълго пребиваване в Белвю с цел по-нататък да се извършват основни психиатрични изследвания, той отвърна, че предпочита да се прибере у дома, но ако бъде заставен да отиде в Белвю, ще използва това пребиваване по възможно най-добрия начин и там ще се чувства у дома си толкова, колкото и навсякъде другаде, ако не и по-добре. Това отношение показва, че освен всички други установени досега симптоми, пациентът страда и от комплекс за самоизмъчване. Освен това показва психопатична арогантност и презрение към колективния разум. Пациентът очевидно се самозаблуждава, вярвайки, че е особено изключение от законите, които ръководят и контролират обществото. Тази заблуда е основана и подсилена от продължителния контакт с

въображаемия тигър, който според твърденията му, бил негов и само негов; който имал дар слово — т.е. били в словесно общение. Сигурен съм, че никой не се съмнява в необходимостта да бъде отведен в Белвю за наблюдение и лечение.

И тъй, един приятен неделен ден през октомври Томас Трейси бе въдворен в Белвю.

Там откри, че хората са съвсем луди. Откри също, че всеки си има тигър; кой угрижен, кой гневен, кой дълбоко наранен; тигри, лишени от хумор, от любов към свободата, от смях, въображение и надежда.

Там бе и синът на Нимо със своя унил, умиращ тигър. Там бе дъщерята на Пибърди с наплашения си тигър, който само крачеше напред-назад. Там бе и самият Рингърт с тигъра си, който приличаше на изтощено старо псе.

А и Лора Лути бе там и разкошният ѝ някога тигър сега представляваше покъртителна гледка, бе само кожа и кости...

Единствен Трейси нямаше тигър.

Тигърът на Трейси се бе укривал в мазето под фирмата на Руш, Рубелинг и Райън на Медисън авеню между 55-а и 56-а улица. Убежището бе мрачно, забутано и мъртвешко. Тигърът се спотайваше под помещението, в което Руш, Рубелинг и Райън разкрасяваха мъртъвците с пудра, руж и усмивки.

Тигърът лежеше там в ужас и самота, съкрушен, с разбито сърце, закопнял за смъртта.

ГЛАВА 10

Има ли смисъл да описваме какво въздействие оказаха върху нюйоркчани поместените на заглавните страници на всички вестници истории за Трејси и тигъра, разказите за известни и неизвестни радио и телевизионни репортери, описанията на Трејси и тигъра, когато минават по Петото авеню, когато влизат и когато излизат от църквата „Сейнт Патрик“? Както и по-нататъшните фоторепортажи за Трејси и д-р Пингицър като пият кафето си, заобиколени от полиция, журналисти, психиатри и други?

Ефектът бе такъв, какъвто можеше да се очаква.

Невинни кучета, тръгнали да се облекчат до някое дърво, срещаха хора, които умират от страх: жените пицяха при вида на всяка сянка и после нашляпваха децата си, защото искали да поиграят на улицата.

В неделя вечерта никой не излезе от дома си, а и в понеделник сутринта малцина посмяха да излязат, тъй като тигърът бе все още на свобода. А Трејси беше в Белвю.

Повечето време го подлагаха на прегледи.

На свой ред Трејси намираше за много интересни хората, които го преглеждат.

В свободното си време Трејси навести Лора Лути, която тъй и не можа да си спомни за него. Припомни ѝ своето неделно посещение във Фар Рокауй, но Лора, изтощена и бледа сега, беше забравила всичко.

— Тогава изядох цели шест бонбона — каза ѝ Трејси.

— Трябваше да изядеш седем — рече Лора.

— Защо?

— Така щеше да имаш един в повече — каза Лора. — Все е по-добре да имаш един в повече. Винаги така съм мислела. Един в повече за всеки.

— Шоколадови бонбони? — учуди се Трејси.

— Всичко — рече Лора. — Майка, баща, живот, шанс. Хубаво е да имаш шест, но един в повече винаги е още по-хубаво. Още един и

още един, трябваше да си вземеш още един.

— Не си ли спомняш? — попита Трейси. — Баща ти отиде за сладолед.

— Сладоледът се топи — заяви Лора. — Това е тайната на сладоледа. Топи се.

— Лора, погледни ме — рече Трейси. — Изслушай ме.

— Няма нищо по-тъжно от разтапящ се сладолед — продължи Лора.

— Не е тъжно, Лора — каза Трейси. — Сладоледът си е за това — да се топи.

— Така ли?

— Разбира се.

— Не знаех — рече Лора. — И толкова плаках, като видях, че сладоледът се разтопи.

— Какъв сладолед, Лора?

— Сладоледеното момиче, сладоледеното момче — обясни Лора. — Не знаех. Толкова сълзи за нищо. Плаках, докато и аз самата се стопих. Сигурен ли си, че е тъй?

— Не — отвърна Трейси. — Не, не съм сигурен. Не зная какво се е случило, но каквото и да е, чуй ме, Лора. Преди шест години аз седях пред фирмата на Ото Сейфанг.

— Защо пък точно там? — попита Лора.

— Там работех — отвърна Трейси. — Седях там и разговарях с дегустаторите на кафе Нимо, Пебърди и Рингърт.

— Къде са те сега? — попита Лора.

— Нимо умря — отвърна Трейси, — Рингърт е тук, а Пебърди не знам къде се дяна. И докато седях, по Уорън стрийт се зададе едно хубаво момиче.

— Много ли беше хубава? — попита Лора.

— Най-хубавото момиче на света.

— Коя беше тя?

— Ти, Лора — рече Трейси.

— Аз? — учуди се Лора. — Най-хубавото момиче на света? Май че грешиш.

— Не. Ти беше, Лора.

— Е, добре, но сега не съм вече най-хубавото момиче на света — рече Лора.

— Точно за това исках да ти говоря — каза Трейси.

— Добре — рече Лора, — говори.

— Искам пак да минеш по Уорън стрийт.

— Така ли?

— Да.

— Защо?

— Не зная как иначе да ти го кажа — рече Трейси, но аз те обичам.

— Какво искаш да кажеш — попита Лора.

— Не зная — отвърна Трейси, — може би искам да кажа, че за мен ти още си най-хубавото момиче на света.

— Не съм — рече Лора.

— Да, ти си най-хубавата — каза Трейси. — За мене си най-хубавата.

— Не — рече Лора, — много е пресилено, за да е вярно. Какъв лош вкус? Освен това е и много помпозно. Много повече, отколкото просто да си лежиш и да знаеш, че си мъртъв.

— Ти не си мъртва, Лора.

— О, мъртва съм.

— Лора! — извика Трейси. — За бога, Лора, аз те обичам.

— Жалко — каза Лора. — Много жалко. Предпочитам да съм мъртва.

Трейси не знаеше какво да мисли. Наистина ли беше луда?

Също като д-р Пингицър и той не знаеше.

Във всеки случай се намираше в Белвю.

Месеци наред тя имаше силна треска. Според мнението на специалистите, скоро щеше да умре.

Те си знаеха, че по-нататък и те ще умрат, но това не ги тревожеше, защото се надяваха да умрат нормални.

ГЛАВА 11

Отмина една трескава за Ню Йорк седмица.

Тигърът бе все още на свобода. Което за него означаваше, че умира от глад и страх под балсамьорната на Руш, Рубелинг и Райън.

Според вестниците обаче в понеделник сутринта тигърът е бил видян на три различни места в Харлем, на две в Гринуич Вилидж, на шест в Бруклин, а някакво момче от Фресно, Калифорния, застреляло с флоберова пушка една черна котка, защото приличала изумително на тигъра на Треиси. По всички вестници из страната се появи снимката на момчето, гордо вдигнало котката за опашката.

То се казваше Салваторе Бенинтенди.

Във вторник привечер Тигърът на Треиси, както вече го наричаха, бе забелязан от най-различни хора из цялата страна.

Някакъв джентълмен от Лондон го видял в Сохо и обясняваше в писмо до вестник „Таймс“ как това същество, както го наричаше той, е стигнало дотам. Обясненията му бяха извънредно интересни, неговите симпатии явно бяха на страната на съществото, както става понякога с англичаните или поне с благородните ексцентрици.

Някакъв служител от тотализатора при хиподрума в Сиатл, бит от гангстерите-конкуренти, събщи в полицията, че е бил нападател от Тигъра на Треиси.

Едип съдържател на ресторант в Чикаго рекламира ново питие, наречено Тигърът на Треиси, по двацет и пет цента чашката.

Един производител на играчки от Толидо събра своите дизайнери и търговски агенти и в събота сутринта на бял свят излязоха черни плюшени играчки „Тигърът на Треиси“, с които децата трябваше вече да си лягат. Той пусна на пазара и пуловери с щамповани образи на тигъра и името му, а също и най-различни по големина гумени надуваеми тигри и кутийки, от които на пружинна изскачаше Тигърът на Треиси.

Самото животно бе хванало настинка, която бързо се обръщаше в плеврит. Очите му помътняха и непрекъснато се слепваха от гурели.

Носът му бе запушен. Белите му зъби се покриха с нещо, което имаше вкуса на края.

Продължаваха наблюденията над Трейси и резултатите всекидневно бяха грижливо докладвани пред нацията и пред целия свят редом с останалите, пак толкова важни новини.

Повече от десетина психиатри и журналисти направиха кариера благодарение на Трейси и неговия тигър.

Чувствата на Трейси към Лора Лути бяха разкрити от един находчив журналист, който извести сензационната новина на света в очерк, озаглавен

ТРЕЙСИ, ВЛЮБЕН В ЛОРА

МОМЧЕТО С ТИГЪРА УХАЖВА ХУБАВИЦАТА ОТ БЕЛВЮ

Вестник „Мирър“ обаче, като не можа да си осигури снимки и материали за Трейси и тигъра, реши да удари останалите вестници с искането да бъде незабавно разследвана градската полиция и ако е нужно, да се стигне и до уволнението на началника Огъст Блай, защото ако той не може да убие или залови тигъра, как ще се грижи за населението на Ню Йорк в случай че над града бъде хвърлена бомба?

Идеята бе възприета от много хора, които с готовност възприемат всякакви идеи.

„Мирър“ се обърна пряко към началника Блай: „Кога ще можете да уверите гражданите на най-големия град в света, че тигърът на Трейси ще бъде заловен или убит и ще осигурите отново спокойния сън на хората?“

Въпросът бе зададен чрез телеграма.

Началникът на полицията Блай повика най-способните си сътрудници и им нареди да съставят отговор на телеграмата. Предложени бяха десетина най-различни варианта, обаче нито един не бе приет като задоволителен, понеже никой не знаеше кога тигърът ще бъде заловен или убит.

„Не знам“ — искаше да отговори началникът, но не посмя.

Вместо това, в отговор на „Мирър“ бе написана и изпратена телеграма от петстотин думи. Отговорът бе поместен на първата страница на „Мирър“ под заглавие „Срам за нюйоркската полиция“. „Мирър“ постави ребром въпроса за оставката на началника Блай. Освен това вестникът оповести награда от пет хиляди долара за всеки мъж, жена или дете, независимо от тяхната раса, цвят на кожата, възгледи или вероизповедание, който донесе на „Мирър“ тигъра или кожата му.

На следващия ден във вестник „Мирър“ дойде някакъв човек с простреляна в главата черна пантера и тъй най-сетне „Мирър“ се добра до желаната сензация.

Съобщенията и снимките за убиването на Тигъра на Треиси бяха разпратени из цялата страна и из целия свят.

Човекът, на име Арт Плайли, само за няколко часа бе потърсен повече от сто пъти по телефона в „Мирър“, предимно от жени, като някои от тях му предлагаха годеж. Фирмата „Еlegantният мъж“ влезе в преговори с него за демонстрирането на нов костюм за реклама на предприятието, когато в редакцията на вестника пристигна Треиси, ескортиран от полицаи, за да види тигъра.

Всички вестници бяха изпратили по един репортер и фотограф за всеки случай. Не че беше някакъв изключителен случай да заснемат шефа на полицията, а защото си струваше да видиш всичко отблизо.

„Мирър“ обаче не разреши на Треиси да види тигъра.

Арт Плайли бе замолен да стисне ръка на Треиси за снимка, но той вече знаеше как стават тези неща и каза:

— Ще го направя за не по-малко от пет.

— Пет какво? — запитаха го.

— Стотачки — отвърна Арт Плайли. — Само „Мирър“ може да ме снима без възнаграждение. Това е според договора. За всеки друг вестник — петстотин.

— Това е за училищен вестник — рече на шега фотографът и тъй като Арт Плайли никога не бе ходил в гимназия, счете това за свой дълг и стисна ръката на Треиси безплатно.

За което обаче получи няколко солени ругатни от главния редактор на вестник „Мирър“.

Колкото до Треиси, той се здрависваше с всички. Надяваше се, че са искрени. Всъщност или затова, или защото нямаше как иначе.

Вестник „Нюз“ обвини „Мирър“, че е извършил измама пред гражданите на Ню Йорк, тъй като тигърът, който се намира при тях, не е тигърът на Треиси.

В резултат на тези подозрения и конкуренцията след три дни бе организиран тържествен, официален преглед на „Мирър“-ския тигър от Треиси, цирковия дресьор на животното и още десетина души, които търсеха някаква, та дори и нищожна популярност.

Церемонията бе кратка. Треиси погледна към нещастната мъртва черна пантера, положена до специално приготвения за нея ковчег, в който възнамеряваше да я погребее „Мирър“. Всъщност Треиси погледна чак от другия край на стаята. При това говореше почти без да се обърне и направи цялата церемония на пух и прах.

— Това не е моят тигър — заяви той. — Това дори не е черна пантера. Това е пума, на която са боядисали козината черна.

В резултат на измамата вестник „Мирър“ конфискува банковата сметка на Арт Плайли, той бе арестуван и хвърлен в затвора. Там обаче бе посетен от главния редактор на вестник „Нюз“, който му направи следното предложение: ако Плайли прави разкрития само пред „Нюз“, вестникът ще му заплати шест хиляди долара. Плайли правеше разкрития в продължение на три дни, след което бе изпратен на каторжен труд, тъй като покрай акуратните му разкрития излязоха наяве и цял куп други неща. Той заяви, че винаги е искал да бъде преди всичко известен и щом най-сетне е станал известен, не иска да спре на половината път.

Би било скучно да навлизаме в естеството на неговите разкрития. Той искаше да бъде известен, това е всичко.

На деветия ден от своето укриване под балсамьорната на Руш, Рубелинг и Райън тигърът се почувства много зле. Тази нощ, разтреперан от отчаяние, той изпълзя от скривалището си и отиде до една отворена кофа за смет, в която намери остатъци от месо, кости и обелки от най-различни зеленчуци. Замъкна повечето остатъци в скривалището си, като ходи до кофата на няколко пъти.

Към два часа през нощта едно момченце се събуди от кашлица и поиска от майка си да му даде сироп. Когато тя се върна с лекарството, момченцето извика:

— Мамо, виж каква голяма котка в боклукджийската кофа!

Мама погледна и събуди татко. Таткото нямаше никакво оръжие, но беше любител-фотограф и имаше камера.

Таткото седна на прозореца и зачака тигърът да се върне до кофата за смет. След две-три минути тигърът се върна, само че таткото изведнъж нещо се вцепени и не можа да щракне апарата.

Мама ядосано измъкна камерата от ръцете му и я даде на момченцето, което беше осемгодишно. То нагласи апарата на фокус колкото можа, тигърът видя светкавицата, скочи и избяга в скривалището си.

Мъжът се облече и прояви снимката в собствената си тъмна стаичка. Снимката показваше задницата на тигъра.

После той отиде в полицията със снимката на задницата на тигъра на Трейси. В полицията го разпитваха близо час и към четири сутринта болният тигър дочу гласове и зърна светлини. Гледаше и слушаше дълго време.

Когато всичко утихна, тигърът излезе и тръгна из града.

Снимката и разказът как е била направена бяха съответно публикувани във вестниците, заедно със снимки на болното момченце, което веднага се разболя още повече.

Районът в Ню Йорк, където живееше момченцето, бе маркиран от специалисти картографи, след което почнаха да се строят хипотези за скривалището на тигъра.

ГЛАВА 12

Капитанът от полицията Ърл Хузинга води няколко разговора насаме с Трейси в Белвю, след което реши да иде направо при началника Блай и да изкаже своето мнение, дори и да му коства службата.

— Той може да залови тигъра — заяви Хузинга.

— Как? — попита началникът Блай.

— Ами, може би *изглежда* доста сложно — каза Хузинга, — но след няколко срещи, които имах с него, зная, че *не е* сложно. Зная, че той може да го направи.

— Как? — повтори Блай.

— Първо — рече Хузинга, — той иска никой да не знае за това. Изобщо да не се вдига никакъв шум.

— Можем да запазим това в тайна — увери го началникът. Бе му дошло до гуша от цялата тази история и просто се чувстваше болен от нея и по-стар от своите шейсет и шест години.

— На Уорън стрийт има една сграда, която е била фирмата на Ото Сейфанг за внос на кафе — продължи Хузинга. — Сега вече не е никаква фирма, но сградата е на мястото си. Сега там е склад. Трейси иска да се направи табелата на фирмата „Ото Сейфанг“ и да се закачи отново на старото ѝ място. Исква да се възстанови дегустаторският отдел и там да се настанят хора на име Пебърди, Рингърт и Шивли, които да дегустират кафето. Пебърди живее в една мебелирана стая. Рингърт е във Белвю, а Шивли живее с дъщеря си в Бронкс.

— И за какво му е цялата тази идиотщина? — попита Блай.

— Знам, че не изглежда много смислено — каза Хузинга, — но съм сигурен, че ще залови тигъра. Трябва му само един ден. И да е в неделя. За нас това е много удобно, защото в неделя следобед по Уорън стрийт едва ли ще има някой, освен един-двама пияници.

— Май ти самият малко си мръднал от това често ходене в Белвю, но продължавай да чуя цялата работа.

— Освен това иска в склада да има поне стотина чувала с кафе — продължи Хузинга.

— Защо?

— Той е работил там — каза Хузинга. — Тази неделя смята да отиде в осем сутринта. После да дига и да пренася чувалите, а Пибърди, Рингърт и Шивли ще бъдат през това време в дегустаторския отдел. От време на време Трейси ще прекъсва за малко и ще се отбива при тях да изпие по едно кафе. По обяд ще има почивка, той ще излезе пред фирмата и ще седне там на слънце. В дванайсет и половина по улицата ще се зададе едно момиче на име Лора Лути и ще спре пред „Ото Сейфанг“.

— Ще спре? — учуди се Блай.

— Да.

— И какво?

— Трейси веднага ще се приближи — рече Хузинга. — Ще вземе момичето за ръка и ще тръгне с нея по Уорън стрийт. Две-три къщи по-нататък от „Ото Сейфанг“ има един празен склад, който е бил продоволствен магазин. Ще влезе в тази сграда с момичето и тигъра. В склада ще има една клетка. Тигърът ще влезе в клетката, Трейси ще я заключи и после ще излезе с момичето от сградата.

— Тъй ли?

— Да.

— После?

— Две неща трябва да му обещаем — рече Хузинга. — Първо. Абсолютно никаква гласност. Никакви снимки, дори за нашия архив. Вие и аз ще можем на наблюдаваме от отсрещната сграда. Второ. Ще се сдобием с тигъра в клетка, обаче трябва да му обещаем никой да не знае, че е при нас. Ако тигърът е болен, ще трябва да полагаме специални грижи за него, особено за ранения крак. Предния десен.

— И вярваш ли му на този шантав? — запита началникът Блай.

— Да, сър.

— Защо?

— Преди десет дни ми възложихте този случай — рече Хузинга. — През цялото време се срещях с Трейси. В пресата и думичка нямаше за Лора Лути. Докторите казваха, че е на смъртно легло, и всичко, което можеше да направят, бе да я гледат как угасва, съзнавайки това. Е да, но тя сега и не мисли да умира. Пингицър, който всекидневно

разговаря и с двамата, се мъчи да проумее какво става. Той казваше, че всички в Белвю са хора, загубили по някаква любов в живота си. Влюбените в мнозинството си се разболяват и мнозина от тях умират. И то за много кратко време. А Трейси не е луд.

— А защо д-р Скатър и всички останали специалисти твърдят, че е луд? — попита началникът.

— Не зная — рече Хузинга. — Техните заключения изглеждат добре обосновани. Но мисля, че на нещата може да се гледа винаги по няколко начина. Пингицър изучава случая на Трейси и смята, че в този случай винаги има добри резултати, особено ако се започне достатъчно рано, но никога не е виждал да подейства в такъв напреднал стадий, както е при Лора Лути. Казваше, че когато става дума за човешкото съществуване трябва да бъдеш търпелив, да се стремиш да разбереш, защото всичко може да се случи, особено ако е замесена любовта. Едва ли предполагате, че в Белвю има много смях, нали?

— Надали, но и да има, по-скоро е ненормален.

— Е, да, но има, и то абсолютно разумен — рече Хузинга. — Скатър и всички останали почнаха да се вбесяват от това и се мъчат да го спрат. Раздразнени са, че пациентите им не се държат тъй, както се е очаквало от тях; стават, ходят си един другиму на гости, помагат си, разказват си разни истории, танцуват, пеят, и то съвсем не по ненормален начин. Съвсем естествено, разумно и приятно. Разбира се, повечето от тях са тъжни, но не по-тъжни от хората където и да било другаде. — Хузинга замълча за миг. — И тъй, Трейси ще залови тигъра. Като стане това, отново ще имаме почва под краката си, нищо че не ще го оповестим на хората. И без това след две седмици всички ще са забравили тази история. Какво ще кажете?

— Глупости! Не съм съгласен — заяви началникът. — Ще гръмне навсякъде и ще стана за смях на целия град.

— Днес е сряда — каза Хузинга. — До четири дни ще имаме резултат. Ще ми дадете ли разрешение да действам? Аз отговарям, ако се провали нещо. Ще кажа, че е мое хрумване и съм го направил на своя глава. Пингицър е с мен и иска да види какво ще се получи. Началникът мисли дълго време над това.

— Добре — рече накрая той. — Добре, и аз ще гледам.

— Но ще трябва да удържим на обещанието си — предупреди Хузинга.

— Добре — рече началникът. — Действай!
Доволен и сигурен, но същевременно с дълбоко затаен страх,
капитанът започна да действа.

ГЛАВА 13

Една слънчева неделна утрин Трейси се показва изпод земята, изкачвайки стъпалата на метрото.

Спря вече на светлото и се огледа наоколо, както бе правил преди шест години. Нямаше големи промени.

Мина през Боулинг Грийн Парк, излезе на Уорън стрийт, погледна си часовника и забърза, както бе правил винаги, тъй като беше осем без пет.

Уорън стрийт бе пуста. Като повечето неделни улици и тя приличаше на улица от сънищата.

Трейси видя, че сградата отново е „Ото Сейфанг“. Забърза към входа и влезе, а от насрещната сграда го наблюдаваха капитан Хузинга и началникът Блай.

Вече бяха видели да влизат Пибърди, Рингърт и Шивли.

— Виж какво — рече началникът Блай, — не зная ти какво мислиш, но на мен ми се струва, че Трейси е по-луд, отколкото изобщо може да се очаква. Ти как мислиш?

— Малко рано е още — рече Хузинга. — Доколкото знам, в дванайсет и половина по Уорън стрийт ще се зададе Лора Лути, както е станало преди шест години.

— Хубаво — рече началникът Блай. — Само че какво смята да прави той тук — да домъкне тигъра в „Ото Сейфанг“, където и да се е скрил, така ли?

— Да.

Прекъсна ги радиостанцията на полицията; докладваха, че всичко е спокойно.

— Я чакай да си припомня как беше — рече началникът Блай. — Тя ще бъде с жълта плетена рокля, така ли?

— Да — отвърна Хузинга.

— Ще дойде насам около дванайсет и половина, така ли?

— Да.

— Трейси ще седи там отпред на стъпалата, така ли?

— Да.

— Момичето ще спре, като види Трейси, така ли?

— Да.

— И в тоя момент ще се появи тигърът, така ли?

— Да.

— Трейси ще хване момичето за ръка и ще тръгнат заедно по Уорън стрийт, а тигърът ще върви до тях, така ли?

— Да.

— Три къщи по-нататък в оня празен склад, който сега е пълен с картини на животни, ще има клетка, така ли?

— Да.

— Откъде намери картините? — попита Блай.

— От „Реймънд & Реймънд“ — отвърна Хузинга, — имат репродукции от световно известни картини, изобразяващи животни.

— Тигърът ще влезе в клетката и Трейси ще я заключи, така ли?

— Да.

— На мецанина в оня склад водят секретно наблюдение двама от твоите по-нови хора, Сплайсър и Слю, за да ни докладват каквото стане по-нататък, така ли?

— Да. Вече са там.

— Повикай ги.

Хузинга взе връзка и Слю дигна слушалката. Двамата поговориха малко.

— И двамата са на линия — рече Хузинга.

— Какво им каза да не правят? — попита началникът.

— Питаше ме дали може да направи няколко снимки — отвърна Хузинга. — Той не знаеше за какво сме го сложили да наблюдава, но си е взел камерата.

— Не мислиш ли, че няма да е зле, ако все пак направи няколко снимки? — попита началникът.

— Обещахме да не правим снимки.

— Та ние сме полиция — заяви началникът. — Какво от това, че сме обещали?

— И тъй да е, но не мисля, че ще е добре, ако ги снимаме — рече Хузинга.

— Добре — съгласи се началникът. — И ако всички ние не сме откачени, и той наистина вкара тигъра в клетката, после ще излезе от

склада и ще продължи нататък по Уорън стрийт с момичето, така ли?

— Да.

— А къде ще отиде? — попита Блай.

— Това не е наша работа — рече Хузинга. — На разходка, да кажем.

— И щом той излезе, ние ще отидем в склада, по съобщение от Сплайсър и Слю, така ли?

— Да.

— Зад склада има фургон — рече началникът. — Клетката с тигъра ще бъде натоварена на фургона. Веднага щом стане възможно, тигърът ще бъде прегледан, излекуван най-внимателно и после пуснат на свобода някъде, където няма да безпокои никого, така ли?

— Да.

— Къде ще бъде това?

— Дресорът съобщи, че животното е родено в плен. В парка на Медисън скуеър. Трейси поиска тигърът да бъде пуснат на свобода в най-близката до Ню Йорк планина.

— Кой каза, че там няма да има опасност? — попита началникът.

— Най-близките планини са диви — рече Хузинга. — Там не живеят хора.

— Не говоря за хората — обясни Блай. — За тигъра говоря. Как ще живее той? Може да се натъкне на ловец и да го застрелят.

— Това би било случайност — рече Хузинга.

— И това ще стане, ако всичко тръгне тъй, както Трейси и ти искате да вярвате, че ще бъде. А какво ще правим, ако тигърът не се появи?

По-младият погледна по-възрастния.

— Ще *трябва* да ме уволните — рече Хузинга. — В такъв случай ще си подам оставката.

— И никой друг не знае, така ли? — попита Блай.

— Само вие и аз — рече Хузинга, — ако не стане, ще си подам оставката.

— А какво ще правим с Трейси и момичето, ако не стане?

— Дадох дума на д-р Скатър да ги върна и двамата в Белвю — отвърна Хузинга.

— Д-р Скатър знае ли за всичко това?

— Не, скалъпих му друга история — рече Хузинга. — Пингицър знае. Искам да кажа, знае, че Лора Лути ще се срещне с Трейси в дванайсет и половина пред „Ото Сейфанг“. Нищо повече не знае, обаче.

— Той къде е? — попита Блай.

— Трейси помоли д-р Пингицър да седи в дегустаторския отдел — рече Хузинга. — Видях го да влиза няколко минути, преди да дойдете вие.

— Какво прави там? — попита Блай.

— Трейси поиска да е там.

— Трейси знае ли, че ако нещата се провалят, ще ги върнат и двамата с момичето в Белвю?

— Не — рече Хузинга. — Точно това ме тревожи. Скрих го от него. Мисля, че е по-добре. Обаче доста се безпокоя.

Радиостанцията се обади отново в осем и половина. Все още всичко бе спокойно. Началникът телефонира на секретаря си.

— Цели два часа да няма никакви произшествия? — учуди се той. — Искам да знам какво точно се е случило, каквото и да е то. Свържи се отново с мен.

След малко секретарят се свърза с него и доложи:

— От всички постове докладваха, че нямат никакви произшествия.

— Наистина ли?

— Да, господин началник.

— Кога се е случвало такава неща — учуди се началникът, — цял час да няма никакви произшествия в Ню Йорк?

— Не се е случвало, доколкото знам — потвърди секретарят.

— Виж ти! — обърна се Блай към Хузинга. — Нещо става. Абсолютно никакви инциденти, няма дори пияници, нито семейни скандали, ни дребни кражби, цял час никакво нарушаване на реда в Ню Йорк!

ГЛАВА 14

Отново на старата си работа, Трейси вдигаше чувалите на рамо, пренасяше ги на четирийсет ярда и после присядаше, само че сега не му бе леко.

Натоварен с поредния чувал, Трейси вървеше от далечния край, където бе складът, към стената на дегустаторската сграда. Оставеше ли чувала, все му се приискваше да влезе и да изпие едно кафе с Пибърди, Рингърт, Шивли и Пингицър — дочуваше ги да говорят, но не разбираше какво казват.

Уморяваше се много след всяко пренасяне. Всеки чувал тегнеше страхотно на рамото му. На няколко пъти коленете му почти бяха готови да се подгънат. Не разбираше защо е това. Само преди шест години работата му се струваше тъй лека! Дишаше тежко и дигнеше ли чувал да го пренася, получаваше сърцебиене.

Най-сетне спря да си почине до задния прозорец, да си помисли над своя проблем и да погледне какво става надолу по пътя.

Всичко си беше същото: асфалтът, старите тухли и камъни, избелялата дървесина, боклуджийските кофи, различните отпадъци и парчетии, осеяни наоколо, старото упорито дърво, няколкото бурена, ниският тухлен свод на постройката от другата страна на пътя, купищата изпокъртени тухли, две от тях останали и досега на земята.

Искаше му се да си даде по-дълга почивка, за да погледа жалката картина. Някога всичко бе ново, обещаващо, блестящо и чисто, а сега — покъртително.

И все пак, следващия път той отново закопня да го види — с копнежа на влюбения по тежко болната любима.

На връщане, след петия чувал, обърна отново очи към тази гледка и в нея почна да открива красота, а нарамвайки шестия чувал, за пръв път можа да го стори, без да изпъшка.

Вече вървеше по-леко и когато го остави, дочу Пингицър и другите да се смеят.

Следния път, когато погледна отново нататък, дървото му се стори красиво. Усмихна се, помислил си от колко време расте там — положително повече от шест години — защото и тогава го бе забелязал. Листата му не бяха зелени, но това бе, защото корените му нямаха достатъчно земя да се разпрострат, а за клоните липсваше простор. Но макар и хилаво, то си беше там и беше дърво. По всяка вероятност неговото търпение от време на време бе възнаграждавано от долетяла птичка, която го поздравяваше и отлиташе, а понякога дори оставаше да си построи гнездо в него. Дървото си съществуваше, в това нямаше съмнение. Бе съществувало дълго време и сега още си беше там. Стъблото му бе силно и жилаво, тук-там понатъртено, но въпреки това все още здраво.

С всеки чувал на Трейси му ставаше все по-леко и по-леко — да го вдига и пренася до стената на дегустаторската сграда. А вдигането и пренасянето на деветия чувал бе вече нищо работа.

Стана девет часа, до дванайсет го чакаше още цял куп работа, но Трейси се отби при дегустаторите.

Мъжете седяха около кръглата маса, всеки със сребърна чаша кафе пред себе си, а кафето на Пингицър тъкмо се процеждаше.

— М-да, тъкмо навреме — рече Пингицър. — Това кафе тук е моя отдавнашна идея, още от Виена. — Той наля чаша за Трейси, подаде му я, Трейси я пое и отпи от кафето. Задържа го за малко да усети вкуса му, после пак отпи.

— Хубаво е — рече той.

— Моя собствена идея — каза Пингицър. — От Виена.

Трейси се заразхожда из стаята, слушайки разговора им, както правеше преди шест години. Когато чашата му свърши, подаде я на Шивли, който му отля от своята чаша. Кафето на Шивли също бе хубаво.

— М-да, това е силата на младостта. Това е илюзията на младостта. Прекрасна илюзия — рече Пингицър. — Беше време във Виена, когато и Пингицър имаше такава сила и такива илюзии. Беше прекрасно време, прекрасна сила, прекрасна илюзия. М-да. Ето ви Пингицър, седемдесет и две годишен, който не иска да работи повече, иска да има прекрасни илюзии.

— След малко пак ще дойда — рече Трейси.

Отиде направо до прозореца да погледне още веднъж към пътя. Имаше да мисли много за това, което му се искаше да стане и колкото може по-бавно, но и не след повече от час-два. Времето винаги го бе хипнотизирало. Знаеше, че не го разбира, но знаеше също, че каквото и да постигнеш — всичко, което някога се е случвало — мисъл или истина, — постигаш го само *в един миг*. Ако искаш, можеш винаги да изчакваш и да го оставиш само да я търси, а можеш и ти да тръгнеш — *във* времето и *с* времето — да търсиш мисълта, която искаш да постигнеш, и после внезапно — от движението *във* времето и *с* времето и от това, че си търсил мисълта — да я постигнеш, да я постигнеш цялостно, да я откриеш ясно, в един миг.

Но освен това трябва да затаиш дъх някъде вътре в себе си, та да оставиш място на идващото да спре. Трябва да вървиш бързо и в същото време да бъдеш почти недвижим.

Трейси имаше да мисли за много неща и да извърши много, а всичко трябваше да почне заедно с работата му. Всичко, което трябваше да се направи — а то не бе малко, — щеше да почне с извършването на най-обикновена работа, щеше да стане с вдигането и пренасянето на чувалите с кафе.

Трейси поспря за миг, усмихна се на жалката гледка, която беше и красива, на огромната работа, която му предстоеше, и си спомни всички объркани неща, но без да опитва да ускори хода им, а погледът му блуждаеше по ниския свод на старата сграда от другата страна на пътя.

Преди да спре и отново да обхване с поглед цялата картина, бе пренесъл още пет-шест чувала и този път не се задържа, защото работата бе почнала да го посъживява и искаше час по-скоро да я свърши. Но му се стори, че и без да се вглежда, бе забелязал нещо. Докато пренасяше следващия чувал, си мислеше какво ли ще е забелязал или просто си е въобразил в това време, тъй наситено с очакване.

Реши да пренесе поне още пет-шест чувала, преди отново да поспре за малко. Тогава ще отиде към задната врата, ще я отвори, ще излезе на стъпалата и ще погледне оттам.

И от стъпалата, без да гледа нещо определено, му се стори, че забелязва отново онова и дълбоко в него се появи някакво задоволство.

Там беше, каквото и да е то. Там някъде беше. В това нямаше съмнение.

Върна се отново да работи, пренесе още три чувала и после пак влезе в дегустаторския отдел да постои малко с дегустаторите на кафе.

— Как върви работата след тези шест години? — попита Рингърт.

— Пак потръгна — отвърна Трейси. — А ти как си, Рингърт?

— О, не мога вече да ритам, Трейси — отвърна Рингърт.

— М-да, ритането — рече Пингицър. — Това второ ли беше? Едно. Да си движиш крака? Второ. Да се оплакваш? Не можеш да си движиш крака? Не можеш да се оплакваш?

— Не знам — рече Рингърт. — Движа си крака правилно, но не както можех. И мога също да се оплаквам, но не тъй, както можех. Можех да се оплаквам от всичко и беше много смешно. Сега ми остана само едно нещо да оплаквам, но дори не ми се ще да го оплаквам.

— Какво е то, това нещо? — попита Пингицър.

— Краят на Рингърт.

— М-да. Какъв вкус има кафето на Рингърт?

— Хубаво е — отвърна Трейси.

— Ако обичаш — рече Пингицър, подавайки чашата си през масата. Той я напълни догоре. Д-р Пингицър отпи от кафето и рече: — М-да, хубаво е.

Трейси пренесе още три чувала, после застана до прозореца с гръб към гледката и се вслуша. Стоя дълго, може би към три минути. Пътят беше безмълвен. Понеже не бе сигурен, че е чул нещо, реши, че не е сигурен и отиде пак да работи. Всеки път, когато идваше за нов чувал, поспираше за миг да се послуша пак. След още шест чувала се бе послушал още шест пъти. Седна на един чувал, но не да си почине, а за да бъде благодарен, за да бъде близо до нещата, близо до същността на нещата и да се усмихне на всичко, което можеше да е наблизо.

Като се увери най-сетне, че е чул думата, не се изненада. Не скочи на крака. Не се обърна. Повтори я тихичко. След миг я чу пак и тогава много бавно стана, дигна един чувал на гръб и тръгна.

Когато остави чувала, обърна се и видя тигъра.

Макар и от толкова далеч, изглеждаше много печален.

Бе изтощен от глад, болнав отпаднал, ранен. Той се върна към купа чували, едва поглеждайки към тигъра, нарами нов и тръгна с

него. А като взимаше следващия чувал, тигърът се покатери върху купчината чували и се излегна там да си почива и да гледа.

Трейси и тигърът заговориха, но този път не с думи, нито дори със звукове. И всеки от тях разбираше.

Мисълта бе дошла в един миг, за да остане.

Когато пренесе всичките чували, бе дванайсет и четвърт. Дегустаторите на кафе бяха излезли да обядват. Тигърът застана до Трейси и после заедно се спуснаха по стълбището до входа на сградата. На вратата към улицата тигърът се уплаши и отстъпи назад. Трейси поспря за миг до него, без да продума, после излезе сам и застана на стъпалата, а вратата зад него се затвори сама.

ГЛАВА 15

На отсрещната страна на улицата от стаята на втория етаж капитан Хузинга и шерифът Блай наблюдаваха.

Там, според плана, Томас Трейси бе застанал пред „Ото Сейфанг“.

— Колко е часът? — попита Блай.

— Дванайсет и половина — отвърна Хузинга. — Мислите ли, че ще стане?

— Нещо вече стана — рече Блай. — Нали и ти слуша на всеки половин час рапортите по радиовръзката?

— Да.

— Пълно спокойствие вече цели четири часа.

— Да. Мислите ли, че ще стане?

— И да не стане, все едно. Погледни го — рече Блай. — Той не е луд.

— И все пак е ненормален — рече внезапно Хузинга. — И всичко това не е нормално. Не ми е ясно. Не мога да го разбера. Сложихме там оная табела. „Ото Сейфанг“. Ото Сейфанг е мъртъв от три години. Тук вече е склад, а не фирма за внос на кафе. Сега е така, а не както преди шест години. Той е ненормален, но не колкото мен — да вярвам, че някой от нас може да повтори същото нещо, което на времето е разбило сърцето му. Това не може да бъде сторено. Не може — и толкова. Жал ми е за него. Той е луд. И не знае това, но ще го върнат в Белвю заедно с това момиче. Нищо няма да стане, шефе. Жалко. Подавам си оставката. Вярвах с цялата си душа, че това ще може да стане. Но е лудост да вярваш в *това*. Нищо няма да стане.

— А какво ще кажеш за нещата, които *вече* станаха? — попита Блай.

— Случайност — отвърна Хузинга. — Впрочем ставало е и преди. Прегледах старите досиета. През декември 1882 година е имало *цели* седем часа, през които не е докладвано нито едно произшествие.

През март 1896 — единайсет часа, през юли 1901 — пет, август 1908 — девет часа. И по-рано се е случвало.

— Да. Но как можеш да знаеш, че в същото време не става нещо друго, за което никой не знае — рече шерифът. — Нещо друго, което остава незабелязано?

— Искате да кажете, че ви се струва и в момента да става нещо? — попита Хузинга.

— Казах, че вече е станало — рече началникът. — И ти казвам да не ги връщате в Белвю.

— Дадох дума на д-р Скатър — рече Хузинга. — След малко ще ги върна и ще си подам оставката.

— Няма нужда да си подаваш оставката — каза Блай. — Понякога изпадаме в неизгодно положение, нали? Случвало се и по-рано — много пъти. Няма да си загубиш службата. Тук нищо не си заложил. Понякога нещата се провалят. Кой ти гледа?

— Аз — рече Хузинга.

Внезапно видяха по Уорън стрийт да се задава Лора Лути.

Видяха как Трейси и Лора се срещнаха. Видяха ги да се усмихват, видяха устните им, раздвижени в говор. Видяха Лора да изкачва трите стъпала до Трейси. Видяха Трейси да обгръща раменете ѝ. Видяха нейните ръце да го прегръщат силно. Видяха как Пибърди, Рингърт, Шивли и Пингицър, застанали заедно, ги наблюдават. Видяха Трейси и Лора да тръгват, хванати за ръце, но точно преди да тръгнат, Трейси да отива към вратата и да я отваря.

Не я разтвори докрай, а само колкото бе нужно.

И тогава видяха да излиза тигърът на Трейси и да застава до Лора Лути.

Бе черна пантера, която накуцваше с десния си преден крак. Ако не се гледаше накуцването, това бе най-красивата черна пантера, която изобщо бе виждал някой.

Видяха как Трейси, Лора Лути и тигърът на Трейси тръгват заедно по Уорън стрийт. Видяха ги да влизат в магазина за картини на животни, закачени по стените.

След малко видяха Трейси и Лора да излизат и да се запътват към доковете в края на Уорън стрийт.

И видяха, че тигърът вече не е с тях.

Блай и Хузинга изтичаха по стълбите, изскочиха от сградата, прекосиха улицата и влязоха в магазина. Там завариха Сплайсър и Слю да стоят заедно и да ги чакат.

— Кой от вас е Слю? — попита Блай.

— Аз, сър — отвърна единият.

— Тъй. Каж ми *точно* какво видя току-що.

— Видях един млад мъж и една млада жена да влизат и да разглеждат всичките картини по стените на този магазин — отвърна Слю. — И ги видях да излизат.

— Нещо друго?

— Не, сър.

— Ти, Сплайсър — рече Блай, — кажи ми точно какво си видял *ти*.

— Същото видях, сър — отвърна Сплайсър.

— Сигурен ли си?

— Да, сър.

— Върнете се на поста си, ако обичате — рече Блай.

Двамата млади полицаи напуснаха магазина.

— Е, какво ще кажеш? — обърна се Блай към Хузинга.

— Не знам — рече Хузинга. — Вие *видяхте* тигъра, нали?

— Аз видях тигъра — отвърна Блай.

— Не го казвате просто така, нали? — рече Хузинга. — *Видяхте* да му отворят вратата? Видяхте тигъра да излиза и да застава до нея, нали?

— Да. Всичко видях — отвърна Блай.

— А Сплайсър и Слю не са видели тигъра.

— Не, не са — рече Блай.

— И тигърът е изчезнал.

— Да, изчезнал е.

— Какво може да е станало с тигъра? — попита Хузинга.

— Не знам — отвърна Блай.

— Тогава, ако нямате нищо против, бих искал да ме освободите за останалото време от деня.

— Ти си свърши работата — рече Блай. — Какво ще правиш сега? На мач ли ще ходиш?

— Не, иска ми се да отида за малко в „Сейнт Патрик“. После май ще се прибера у дома. Нямам търпение да видя жената и децата.

— Добре. Върви си — рече началникът.

Хузинга тръгна из магазина, като спираше пред всяка картина, после излезе оттам и се отправи към „Сейнт Патрик“. След това и Блай разгледа картините. Върна се да види още веднъж картината с някакъв арабин, заспал в пустинята, и един лъв, надвесен над него.

После и той излезе от магазина и се запъти към „Сейнт Патрик“.

Това е историята за Томас Трейси, Лора Лути и тигъра, който бе любовта.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.